

Gündem

TSKB Ekonomik Araştırmalar
18 Kasım 2019 Pazartesi

Piyasalarda Bugün

Küresel piyasalarda risk iştahında temkinli bir iyimserlik gözleniyor. Geçtiğimiz haftanın son günü gelişmiş ekonomilerden gelen veriler genel itibarıyla zayıf bir görünüm çizse de ABD-Çin ticaret görüşmelerine yönelik olumlu haber akışı riskli varlıkları destekledi. Cuma günü dünya genelinde hisse senetleri yükselirken tahvil faizlerinde sınırlı yükseliş ve dolarda hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri karşısında hafif gerileme gözlemlendi. Ham petrol fiyatları ise hem ticaret görüşmeleri kaynaklı iyimserlik hem de jeopolitik gerilimlerden destek buldu. Bu ortamda Türk finansal varlıklar ise haftayı pozitif tamamladılar. Hisse senetlerinde %1,5 yükseliş yaşanırken tahvil faizleri hafif geriledi. TL ise dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet karşısında yatay bir kapanış gerçekleştirdi. Öte yandan yeni günde, jeopolitik gerilimler Asya piyasalarında karışık bir seyre yol açtı. Bununla birlikte, bugün ve hafta genelinde makroekonomik veri gündemi sakin olacağı için ticaret görüşmeleri ve jeopolitik gelişmelere yönelik haber akışı küresel piyasalarda risk iştahının seyri açısından önemli olacak.

TÜİK Ağustos dönemi işgücü istatistiklerini açıkladı. Buna göre, mevsimsel etkilerden arındırılmış genel işsizlik oranı bir önceki dönemdeki %14,3'ten %14,2'ye, tarım dışı işsizlik oranı ise %16,7'den %16,6'ya geriledi. Bu dönemde mevsimsellikten arındırılmış genç işsizlik oranı ise %27,3'te sabit kaldı. Ancak arındırılmamış verilerde Ağustos dönemi itibarıyla toplam işsizlik oranı geçen senenin aynı dönemine göre 2,9 puan artışla %14 seviyesinde gerçekleşti. Arındırılmamış tarım dışı işsizlik oranı ise yıllık bazda 3,5 puan artışla %16,7 seviyesine çıktı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Ekim ayı Merkezi Yönetim Bütçe gerçekleştirmelerini yayımladı. Açıklanan verilere göre, geçen yıl Ekim'de 5,4 milyar TL olan bütçe açığı 2019'un aynı ayında 14,9 milyar TL olurken faiz dışı açık aynı dönemde 1,2 milyar TL'den 8,1 milyar TL'ye genişledi. Vergi hariç gelirler geçen yılın aynı dönemine göre Ekim'de %20,8 azalırken vergi gelirleri geçen senenin aynı dönemine göre %12,5 arttı. Böylece toplam gelirlerde yıllık bazda

Takvim

- 18-Kas** TÜİK, Konut satışları, Ekim
TCMB, Konut fiyat endeksi, Eylül
- 19-Kas** TCMB, Uluslararası yatırım pozisyonu, Eylül
- 20-Kas** TÜİK, Yurt dışı üretici fiyat endeksi, Ekim
Çin, Faiz oranı kararı
- 21-Kas** TÜİK, İnşaat maliyet endeksi, Eylül
TÜİK, Tüketici güven endeksi, Kasım
Güney Afrika, Faiz oranı kararı
ABD, Philadelphia Fed imalat endeksi, Kasım
- 22-Kas** Euro Bölgesi, İmalat PMI, Kasım
ABD, İmalat PMI, Kasım

Hisse Senetleri	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
BIST-100	105,380	1.54%	11.05%	15.46%
BIST-30	130,029	1.55%	10.53%	13.72%
XUSIN	122,670	1.43%	11.41%	16.97%
XBANK	148,209	1.74%	11.67%	25.88%

Kur	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Dolar/TL	5.7443	-0.01%	-1.45%	8.64%
Euro/TL	6.3508	0.14%	-2.19%	4.93%
Sepet Kur*	6.0473	0.04%	-1.71%	6.58%
Euro/Dolar	1.1050	0.26%	-0.91%	-3.65%
Dolar/JPY	108.73	0.31%	-0.24%	-0.76%
DXY	97.9990	-0.07%	0.74%	1.83%
* %50 Dolar/TL + %50 Euro/TL				

Tahvil - Bono (Bileşik Getiri)	En son	Bir Önceki
TR - 2 yıllık tahvil (TRT131119T19)	12.11%	12.15%
TR - 10 yıllık tahvil (TRT080328T15)	12.41%	12.51%
TR - Eurobond (17 Şubat 2045)	6.65%	6.72%
ABD - 10 yıllık tahvil	1.83%	1.82%

TSKB Eurobondları	Kupon	Fiyat	Getiri
22 Nisan 2020	5.125%	101.29	2.055%
18 Mayıs 2021	4.875%	100.76	4.344%

Emtia	En son	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Altın (Dolar/ons)	1467.12	0.00%	-1.15%	14.37%
Reuters/Jefferies CRB*	190.22	0.51%	3.11%	8.66%
Brent (Dolar/varil)	63.30	-100.00%	-100.00%	-100.00%
Doğalgaz (TL/stdm3)	2.69	-2.08%	1.52%	-10.48%

* Thomson Reuters/CoreCommodity CRB Commodity Total Return Index

Piyasalarda Bugün

%5,2 artış gerçekleşti. Ekim'de faiz dışı harcamalar yıllık bazda %16,0 artarken faiz giderlerinde artış %61,5'i buldu. Böylece toplam harcamalarda yıllık bazda artış %18,9 oldu. Ekim sonuçlarıyla, geçen sene Ocak-Ekim döneminde 62,1 milyar TL olan bütçe açığı bu sene aynı dönemde 100,7 milyar TL'ye genişlerken 2018'in ilk 10 ayında 2,5 milyar TL fazla veren faiz dışı denge bu sene aynı dönemde 12,4 milyar TL açık verdi. Vergi dışı gelirlerde 2019 Ocak-Ekim döneminde geçen senenin aynı dönemine göre %77,4 artış yaşanırken vergi gelirlerinde artış zayıf talep ve vergi indirimlerinin etkisiyle %6,3'te sınırlı kaldı. İlk 10 ayda faiz giderlerinde 2018'in aynı dönemine göre %36,6 artış yaşanırken faiz dışı giderlerde aynı dönemde artış %20,6 olarak gerçekleşti.

TCMB Kasım ayı Beklenti Anketi'nin sonuçlarını yayınladı. Anket katılımcılarının yıl sonu enflasyon hesaplamaları bir önceki anketteki %12,68'den %12,18'e gerilerken 12 ve 24 ay sonrasına yönelik enflasyon tahminleri sırasıyla %11,18'den %10,46'ya ve %9,76'dan %9,16'ya çekildi. Ankette ayrıca katılımcıların büyüme ve döviz kurlarına yönelik beklentilerinde de ılımlı iyileşmeler kaydedildi.

TCMB özel sektörün yurtdışından sağladığı kredi borcuna ilişkin Eylül ayı istatistiklerini açıkladı. Bu kapsamda, Eylül sonu itibarıyla, özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcu gelişmeleri incelendiğinde, 2018 yıl sonuna göre uzun vadeli kredi borcunun 14,2 milyar ABD doları azalarak 195,3 milyar ABD doları, kısa vadeli kredi borcunun (ticari krediler hariç) ise 3,5 milyar ABD doları azalarak 11,9 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleştiği görülüyor. Bununla birlikte, özel sektörün gelecek 12 ayda ödeyeceği toplam kredi borcu Eylül itibarıyla 54,2 milyar seviyesinde bulunuyor.

ABD'de Ekim ayı perakende satışları otomotiv satışlarının etkisiyle toplamda beklentileri aşarken sanayi üretimi sert geriledi. Ekim'de toplam perakende satışlar bir önceki aya göre %0,2 olan piyasa ortalama beklentilerinin üzerinde %0,3 artarken otomotiv hariç satışlarda artış %0,2 ile %0,4 olan tahminlerin yarısı kadar arttı. Ekim'de çekirdek perakende satışlarda aylık artış ise %0,3 ile beklentilerle uyumlu gerçekleşti. Öte yandan, ülkede Ekim'de sanayi üretimi bir önceki aya göre %0,4 olan tahminlerin ötesinde %0,8 azalırken kapasite kullanım oranı Eylül'deki %77,5'ten %76,7'ye geriledi.

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

Aselsan (ASELS) – ASFAT ile Pakistan Milgem Projesi'ne ilişkin toplam bedeli 176,9 milyon euro olan bir sözleşme imzaladı. Söz konusu sözleşme kapsamında teslimatlar 2022-2023 yıllarında gerçekleştirilecek. Aselsan'ın Eylül ayı sonu itibarıyla bakiye siparişler tutarı 9,8 milyar dolar seviyesindeydi.

Antalya'da ilk kez gerçekleştirilen Spor Turizmi Çalıştayı'nda konuşma yapan Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, Türkiye'de turizm gelirlerinde spor turizminin %1,5 payı bulunduğunu söyledi. Bakan Kasapoğlu, dünyada tüm seyahat harcamalarının %10'a yakınının spor amaçlı olarak kabul edildiğini belirterek, bu alandaki potansiyele işaret etti. Turist başına ülkeye bırakılan döviz miktarının ortalama 700 dolar olduğunu ifade eden Muharrem Kasapoğlu, "Spor turizminde bu rakam 1.300 dolara çıkıyor" dedi.

İstanbul Havalimanı 2 uluslararası havalimanı ile anlaşma yaptı. İstanbul Havalimanı, Çin Halk Cumhuriyeti'nden Şanghay Pudong ve Şanghay Hongqiao Uluslararası Havalimanları'nın bulunduğu Şanghay Havalimanı Otoritesi, Güney Kore'den ise Incheon Uluslararası Havalimanı ile mutabakat zaptı imzaladı. İstanbul Havalimanı, söz konusu anlaşmaların yanı sıra Pekin Başkent Uluslararası Havalimanı ve yakın zamanda hizmete açılan Pekin Daxing Uluslararası Havalimanı'yla da "kardeş havalimanı" anlaşmaları gerçekleştirdi.

Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu (TOGG), otomotiv endüstrisinin önde gelen isimlerinden olan, Amerika, Avrupa ve Asya kıtasında pek çok projenin yöneticiliğini yapmış Sergio Rocha'yı Operasyonlardan Sorumlu Üst Düzey Yönetici (COO) olarak bünyesine kattı. Rocha, TOGG'da ürün planlama, program yönetimi, satın alma, tedarik zinciri, üretim mühendisliği ve üretim operasyonlarında liderlik edecek. Ürün geliştirme, küresel ürün programları koordinasyonu ve genel işletme yönetimi de dahil olmak üzere, farklı kültürlerde geniş bir uluslararası otomotiv geçmişine sahip kıdemli bir lider olan Rocha, Brazilya'nın Sao Paulo kentindeki Universidade Braz Cubas'ta Makine ve Endüstri Mü-

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

hendisliği bölümlerinden mezun oldu. İş hayatına 5 yıl çalıştığı Volkswagen'de başladı. Ardından kariyerini 13 yıl boyunca sürdürdüğü General Motors'a (GM) katıldı. Burada GM Güney Kore Yönetim Kurulu Başkanı ve CEO'su olarak görev yaptı.

Alman otomobil üreticisi Volkswagen, 2020-2024 dönemine ait yatırım planını açıkladı. Volkswagen'in gelecek 5 yıl boyunca elektrikli ve hibrit otomobillerin yanı sıra dijital teknolojiler geliştirmek için 60 milyar euro yatırım yapacağı bildirildi. Açıklamada, söz konusu yatırımın şirketin 5 yıl içinde arsa, tesis ve teçhizata yaptığı yatırımlar ile tüm Ar-Ge maliyetlerinin %40'ından biraz daha fazla olduğu belirtilerek, 60 milyar euro yatırımın yaklaşık 33 milyar euroluk kısmının sadece elektrikli hareketlilik alanına yapılacağı ifade edildi.

Türk ve Taylandlı özel şirketler arasında önemli bir kısmı kauçuk sektöründe olmak üzere toplam 11 memorandum anlaşmasıyla 450 milyon doların üzerinde ticarete imza atıldı. Türkiye ile Tayland arasında 2020'de imzalanması öngörülen serbest ticaret anlaşmasının (STA) şu anda 1,4 milyar dolar olan ikili ticareti 2 milyar dolara yükseltmesi bekleniyor. Tayland Başbakan Yardımcısı ve Ticaret Bakanı Jurin Laksanawisit, ağırlıklı olarak kauçuk ürünlerine ilişkin yapılan anlaşmalar kapsamında Türk şirketlerinin Taylandlı üreticilerin farklı kauçuk ürünlerinden toplam 60 bin ton sipariş ettiğini belirtti ve "Bugün burada imzalanan memorandum anlaşmaları iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin genişletilmesini daha somut bir tablo olarak ortaya çıkaracaktır." dedi.

Polonez markasıyla faaliyet yürüten Trakya Et, Çatalca'daki 5 bin metre karelik kapalı alana sahip tesisini %50 büyütme kararı aldı. 5 milyon euroluk yatırımla birlikte şirketin yıllık üretim kapasitesinin 8.000 tondan 12.000 tona yükselmesi hedefleniyor. Polonez Genel Müdürü Andaç Günsoy bu yıl %20'nin üzerinde büyüme hedeflediklerini, tonajda ise en az %10 büyüyeceklerini belirtti. Dilimleme ve paketlenme hat sayılarını artıracaklarını dile getiren Günsoy, yeni kurulan pilot tesislerindeki Ar-Ge çalışmaları neticesinde perakende ve ev dışı tüketime uygun ürünlere yeni çeşitleri de eklemeyi planladıklarını sözlerine ekledi.

Yaşar Holding Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) başkenti Abu Dabi'de peynir fabrikası kurdu. Böylelikle Yaşar Holding süt ürünleri kategorisinde Körfez Bölgesi'ne sıfırdan yatırım yapan ilk firma oldu. Yatırım kararıyla ilgili bilgi veren Yaşar Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili Feyhan Yaşar, BAE'de HADAF Foods adıyla üretime geçtiklerini, üretim için beş yıl önce karar verildiğini ve Abu Dabi'nin lojistik hub olma avantajı sebebiyle seçildiğini kaydetti. Yapımı 13 ayda biten tesis, 30 milyon dolarlık bir bütçeyle hizmete girdi. Tesisin tam kapasitede 100 kişiye istihdam sağlaması bekleniyor.

Tarımsal desteğe 2020 yılında 22 milyar lira ayrıldı. İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB) Başkanı Ali Kopuz, tarımsal destekler için gelecek yılın bütçesinde ayrılan tutarın bu yıla kıyasla %37 artarak 22 milyar lira seviyesine çıktığını belirtti. Kopuz ayrıca 2020 yılında hayvancılık desteklerine 6,6 milyar lira gibi bir bütçenin ayrılmasının planladığını sözlerine ekledi.

"Yenilenebilir Enerji Finansmanı Zirvesi" İstanbul'da gerçekleştirildi. Güneş Enerjisi Yatırımcıları Derneği (GÜYAD) tarafından düzenlenen zirvede konuşan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı Abdullah Tancan, Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) yarışmalarını Aralık ayında ilan etmeyi planladıklarını belirtti. Tancan, "Aralıkta 1.000 megavat (MW) kapasiteli mini güneş YEKA yarışmalarını ilan edeceğiz. 1.000 MW'lık bir kapasiteyi 10'ar MW kapasitelere başvurulabilecek ve 100 ayrı yarışma ilanı olacak şekilde kurguluyoruz. Bu şu an için bir taslak. 10 ile 50 MW arasında değişebilecek kapasiteleri 39 ilimiz için açmayı planlıyoruz, bu sayı 40 ya da 41 de olabilir. Sektörden de görüşleri aldıktan sonra teknik hususları da netleştirmiş olacağız. Nisan 2020'de teklifleri alacak şekilde planlama yapıyoruz." şeklinde konuştu. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) Başkanı Mustafa Yılmaz ise, "Türkiye'nin enerji yatırım kültürünü değiştirdik, buna paralel finansman kültürünü de değiştirmemiz gerekli. Yeni modeller üretmeliyiz. Türkiye enerji sektöründe yatırımların küçülerek tabana yayılmasını arzu ediyoruz. YEKDEM'i destekliyoruz ancak tek model YEKDEM olmamalı. Yeni finansman modellerine dair çalışmalar yapılmalı." dedi.

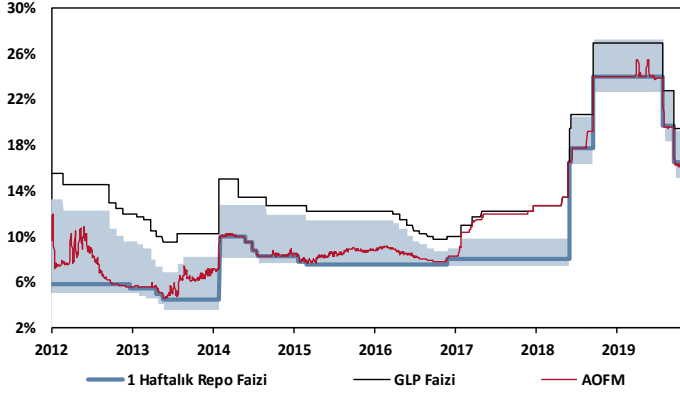
Yerli güneş enerjisi fotovoltaik panel üretim fabrikası Haziran ayında faaliyete geçiyor. Kalyon Holding Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Kalyoncu, Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı'nın Romanya ayağıyla ilgili ihaleye Tosyalı Holding ile birlikte teklif verdiklerini belirtti. Enerji işleri-

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

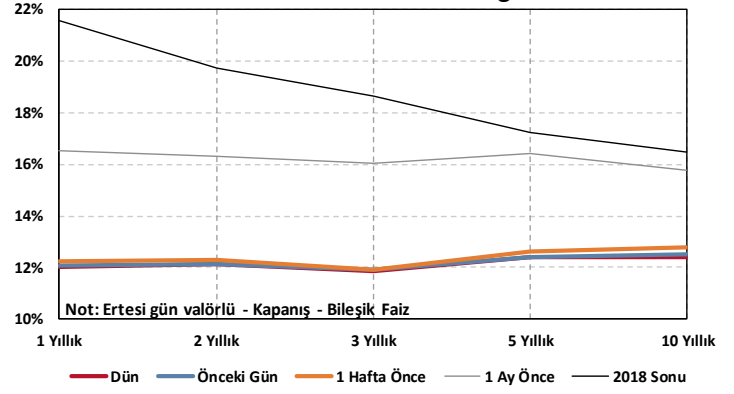
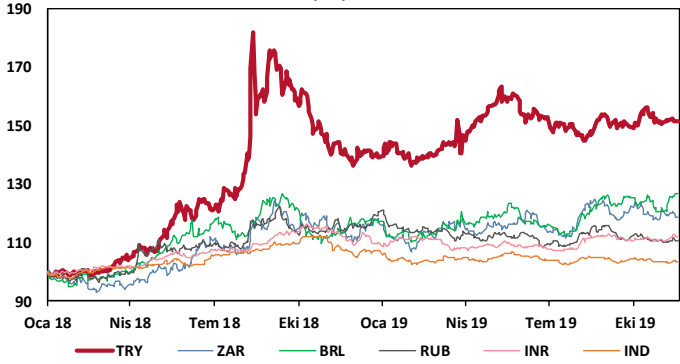
nin başında bulunan Yönetim Kurulu Üyesi Haluk Kalyoncu da "Kalyon Enerji olarak Ankara Başkent Organize Sanayi Bölgesi'nde hayata geçirdiğimiz yerli güneş enerjisi fotovoltaik panel üretim fabrikasını 2020'nin Haziran ayında Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle açmayı planlıyoruz. Çin'in en büyük devlet şirketlerinden Çin Elektronik Teknolojisi Grubu (CETC) ile bir anlaşma imzaladık. 6 ay içerisinde CETC firması bu fabrikanın kurulumuyla ilgili bize teknoloji transferini getirecek." diye konuştu. Konya-Karapınar'da kuracakları 1.000 megavat kurulu güce sahip güneş enerjisi santralinin de 2020'de yatırımına başlayacaklarını belirten Haluk Kalyoncu, her iki projenin toplam yatırım miktarının 1,5 milyar dolar civarında olduğunu belirtti.

Türkiye'ye ve Türkiye üzerinden Avrupa'ya Rus doğal gazını taşıyacak TürkAkım'ın ilk etabı kapsamında gerçekleştirilen çalışmalarda sona yaklaşıldı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, bu yıl sonu itibarıyla hem TürkAkım1 hem de TürkAkım2 çalışmalarının tamamlanacağını söyledi. Bakan Dönmez, TürkAkım projesinin Avrupa'nın enerji güvenliği açısından da önemli olduğunu belirterek, "Başta yakın coğrafya Balkanlar olmak üzere Orta Avrupa'nın da bu anlamda enerji arz güvenliğine katkı sağlamış olacağız." dedi.

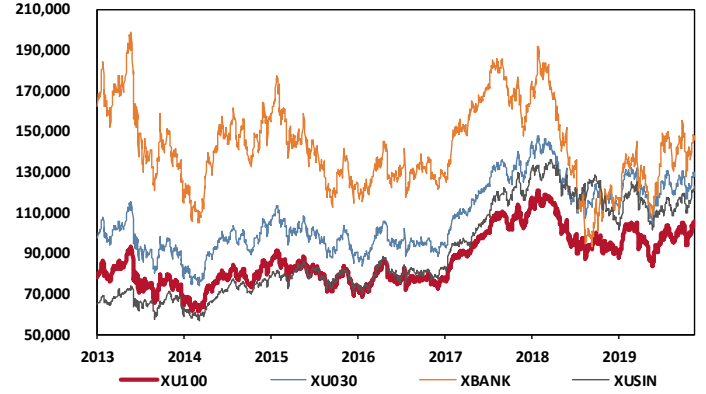
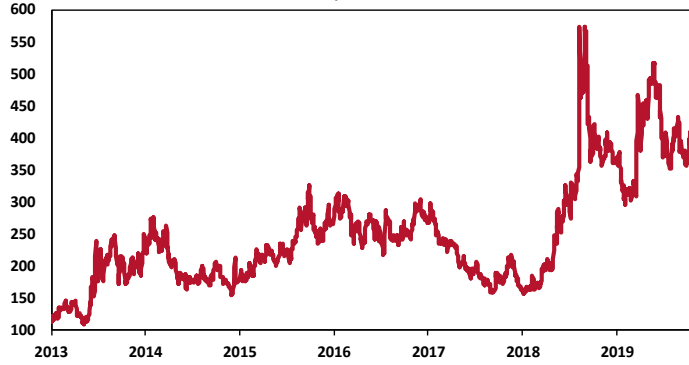
TCMB Faiz Koridoru

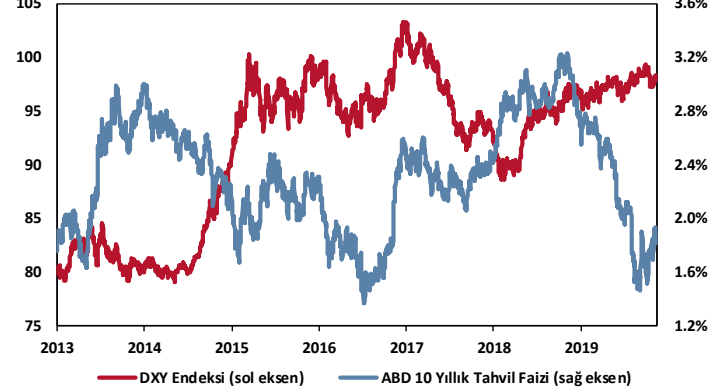
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi

USD / GOÜ Para Birimleri
01/01/2018 = 100

Hisse Endeksleri

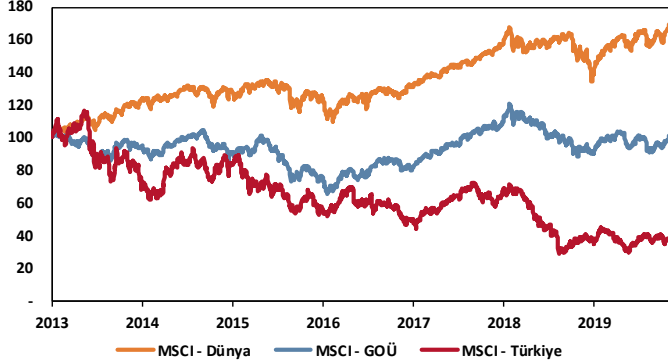
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi
baz puan

Dolar Endeksi ve 10 Yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

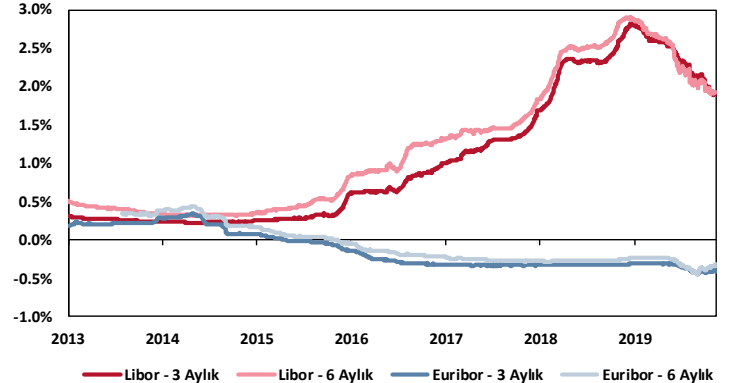

MSCI Hisse Endeksleri

ABD doları cinsinden, 01/01/2013 = 100

Küresel Gösterge Faizler

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

2019 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr